

„Cum Deo Pro Patria et Libertate”

Rákóczi-verseny

középiskolások számára

2013/2014

II. forduló

esszé és teszt

120 perc

Név:

Iskola neve:

.....

Felkészítő tanár:

- 1. Mutassa be az alábbi dokumentumok és saját tudása felhasználásával a Rákóczi-szabadságharc helyzetét a külpolitika vonatkozásában! Térjen ki a szövetségkeresésekre, fegyverszüneti (béke)tárgyalásokra, nagyhatalmi közvetítési kísérletekre, azok mozgatórugóira! (Terjedelem max. 2 oldal!)**

„Nem kell tehát Felséged elé idéznem az elnyomatásnak szomorú képeit, hogy fölkeltssem Felséged együttérzését és megnyerjem jótékony hajlandóságát...”

(II. Rákóczi Ferenc levele XIV. Lajoshoz)

„...E meggondolásból s attól az őszinte szeretettől vezérelve, amelyet a Brit Király Őfelsége és a Nagyméltóságú Urak minden időben a Magyar Királyság iránt éreztek, részben, mivel közös hiten vannak a Királyság igen nagy hányadával, részben azon szüntelen igyekezetük okából, hogy megőrizték Európa, valamint az itt lakó népek egyensúlyát, békéjét és nyugalma, mivel egyes-egyedül e célból szálltak hadba, nem pedig azért, hogy területüket bármi módon növeljék; mindezen okokból kötelességüknek vélik, hogy hasonló érdeklődést tanúsítsanak a magyar nemzet iránt, mint a múltban is a császári udvarnál történt közbenjárásukkal és a karlócai béke alkalmával, s így ismét felajánlották jó szolgálataikat Ő Császári Felségének egy megfelelő és tartós egyezség létrehozására közte és a Királyság közt, amit a császár elfogadott.”

„...Ezek után az újabb és régi időkből egyaránt merített okfejtéssel és példával megvilágítottam neki, milyen kevés hitelt érdemelnek a Franciaországgal kötött szerződések, mivel ez a királyság csak saját érdekeit és becsvágyait követi, és ezek érdekében a legszentebb dolgokat is áldozatul dobja: népeit, barátait, saját véré, szövetségeseit és esküjét.”

J. J. Hamel Bruyninx titkos jelentése, 1704. március 4-15.)

„...Akkor úgy ítéltük meg, hogy a bécsi udvarból Anglia és Hollandia minisztereinek közreműködésével rendelkezésünkre bocsátott, és szintúgy a kalocsai érsek úr által készített békejavaslatokat először nemcsak Bercsényi ispánnak kell meghallgatnia, hanem jómagunk is úgy véltük, hogy emiatt össze kell hívni a gyöngyösi, majd pedig a selmeci tárgyalásokat, hogy a kívánt békét ki tudjuk dolgozni.”

„...A múlt példáiból is jól tudjuk, hogy a hasonló amnesztiákat, melyekbe szabályos tárgyalás nélkül egyeztek bele, semmi más nem követte, csak bebörtönzés és véres jelenetek. Épp ezért semmiféleképpen sem vagyunk hajlandók egyetérteni azzal, hogy szabályos tárgyalások nélkül fogadjuk el a békefeltételeket. Ezért – mivel mindkét fél elfogadja őket közvetítőknak – Nagy Britannia királynőjéhez [Anna királynőhöz] és a hatalmas [holland] rendekhez kívánunk illedelmesen azzal a kéréssel fordulni, hogy vállalják az ügyünkben való közvetítést... Ez a nemzet oly sok nemzedék óta jogos és megalapozott bizalmatlanságot táplál az osztrák ház iránt, és emiatt nem lehet majd lecsillapítani közvetítő hatalmak kezessége és az erdélyi fejedelemség szabadságába való visszaállítása nélkül.

(Rákóczi utasítása a porosz királyi udvarba és Marlborough herceghez küldött ifj. Dobozi István számára, 1708. október 18., Nagykaroly)

„A höchstädti csatavesztés megfosztott még a reményétől is annak, hogy egyesülhessek a bajor választófejedelemmel [...] Pedig ez volt az egyetlen alap, amelyre támaszkodva a háborút elkezdtem, mert igen jól láttam előre a nehézségeket [...]”

50	
----	--

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

[illegible]

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

2. Az alábbi kérdések után szereplő válaszlehetőségek közül válassza ki a helyeset és karikázza be betűjelét! (Elemenként 1 pont)

- a. 60-70 000 fő b. 90-100 000 fő c. 115-120 000 fő

3. *Hogyan foglalták el Rákóczi hadai a nagyobb várakat?*

4. *Mi volt Rákóczi haderejének fő fegyverneme?*

5. A szabadságharc legnagyobb veresége Trencsénnél következett be. Hányszoros túlerőben voltak a kurucok?
- a. kétszeres b. háromszoros c. ötszörös
6. A Rákóczi-szabadságharc melyik híres ezereskapitányára használták a következő jelzéseket: „a tűz fejedelme”, „Rákóczi villáma”?
- a. Sennyei István b. Bezerédj Imre c. Ocskay László
7. Mit jelent a portalis katonaállítás kifejezés?
- a. a nemesek személyes felkelés helyett zsoldosokat állítottak maguk helyett jobbágyportáik arányában
- b. minden jobbágytelek után lovas katonákat kellett kiállítania a parasztságnak
- c. az elméleti adóegységet jelentő nádori porták után bizonyos számú gyalogosok kiállítása a parasztság által.
8. 1705. november 11.-én a Rabutin segítségére siető császári segélyhadat Rákóczi serege itt próbálta megállítani – sikertelenül!
- a. Somlyó b. Zsibó c. Szatmár
9. Rákóczi hadseregének szolgálati nyelve a magyar volt. De milyen nyelven kommunikáltak a hadseregben szolgáló külföldiekkel?
- a. latinul b. franciául c. lengyelül
10. Ki irányította 1705-1706 folyamán a kuruc sereg regularizálását?
- a. Esterházy Antal b. Bercsényi Miklós c. Forgách Simon

10	
----	--

3. Soroljon fel három olyan kulcsfontosságú erődöt, amelyet a császáriak a szabadságharc egész időtartama alatt a kezükben tartottak! A három közül az egyik legyen erdélyi vagy partiumi erőd!

- 1.
- 2.
- 3.

3	
---	--

4. Miért következett be a nagyszombati (1704) és a romhányi (1710) csatavesztés, holott a lovasság mindkét esetben áttörte az ellenséges vonalakat?

.....

1	
---	--

5. Mi az a három elem, amire a kuruc portyázó hadművelet épített?

- 1.
- 2.
- 3.

3	
---	--

6. Sorolj fel a kuruc hadsereg ellátásában (a hadiiparban, a katonaság fegyverzettel, ruházattal, élelemmel való ellátásában) kiemelkedő szerepet játszó személyek közül hármat!

- 1.
- 2.
- 3.

3	
---	--

Értékelőlap

II. forduló eredménye		
	Elérhető pontszám	Elért pontszám
Esszé feladat	Esszé feladat	Esszé feladat
Feladatmegértés, tématartás, a lényeg kiemelése	4	
Tájékozódás térben és időben	6	
Szaknyelv alkalmazása	7	
Mellékelt források használata	11	
Eseményeket alakító tényezők (tartalom)	19	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	3	
Teszt feladatok	Teszt feladatok	Teszt feladatok
Feleletválasztás	10	
Rövid választ igénylő kérdések	10	
Összpontszám	70	

Budapest, 2014. február

.....

javító tanár